

SESSION ORDINAIRE 2020-2021

28 OCTOBRE 2020

**PARLEMENT DE LA RÉGION
DE BRUXELLES-CAPITALE**
PROJET D'ORDONNANCE
portant assentiment à :

l'Accord entre le Royaume de Belgique et la République d'Arménie sur l'exercice des activités à but lucratif par des membres de la famille du personnel de missions diplomatiques et de postes consulaires, signé à Bruxelles le 4 décembre 2018

Exposé des motifs
I. Introduction

L'objet de l'Accord entre le Royaume de Belgique et la République d'Arménie concernant l'autorisation pour les membres de la famille à charge du personnel des missions diplomatiques et des postes consulaires d'effectuer des activités rémunérées a pour objet de faciliter l'exercice d'une activité rémunérée (profession salariée ou indépendante) pour les membres de la famille à charge des agents et autres membres du personnel des missions diplomatiques et des postes consulaires arméniens affectés en Belgique et, sur la base de réciprocité, pour les membres du personnel des missions diplomatiques et postes consulaires belges en Arménie.

Le statut du personnel diplomatique et consulaire affecté par l'État d'envoi dans l'État d'accueil ainsi que le statut des membres de leur famille sont régis par les Conventions de Vienne sur les Relations diplomatiques (1961) et sur les Relations consulaires (1963). La plupart des états, dont la Belgique et l'Arménie, sont parties à ces conventions.

GEWONE ZITTING 2020-2021

28 OKTOBER 2020

**BRUSSELS HOOFDSTEDELIJK
PARLEMENT**
ONTWERP VAN ORDONNANTIE
houdende instemming met :

de Overeenkomst tussen het Koninkrijk België en de Republiek Armenië inzake het verrichten van betaalde werkzaamheden door gezinsleden van het personeel van de diplomatieke missies en consulaire posten, ondertekend te Brussel op 4 december 2018

Memorie van toelichting
I. Inleiding

Deze Overeenkomst tussen het Koninkrijk België en de Republiek Armenië inzake het verrichten van betaalde werkzaamheden door de gezinsleden ten laste van het personeel van de diplomatieke en consulaire posten, heeft als doel het verrichten van betaalde werkzaamheden (als loontrekkende of zelfstandige) door gezinsleden ten laste van de ambtenaren en andere personeelsleden van de Armeense diplomatieke zendingen en consulaire posten in België en, op grond van wederkerigheid, van de Belgische diplomatieke zendingen en consulaire posten in Armenië te vergemakkelijken.

De status van het diplomatieke en consulaire personeel dat door de Zendstaat wordt aangesteld in de Ontvangende Staat alsmede de status van de gezinsleden worden geregeld door het Verdrag van Wenen inzake diplomatiek verkeer (1961) en inzake consulaire verkeer (1963). De meeste landen, waaronder België en Armenië, zijn partij bij deze verdragen.

Ces conventions prévoient un certain nombre de privilèges et d'immunités au bénéfice des membres du personnel des missions diplomatiques et des postes consulaires ainsi que des membres de la famille de ceux-ci faisant partie de leur ménage (partenaire légal, conjoint(e) et enfants à charge).

Ces conventions ne prévoient nullement l'interdiction, pour ces derniers, d'exercer dans l'État d'accueil une activité rémunérée. Néanmoins, leur statut ainsi que les privilèges et immunités qui en découlent sont, en pratique, incompatibles avec l'exercice d'une profession. Dans la plupart des États, l'accès des étrangers à une activité rémunérée est limité.

Conscient de cette problématique, le Conseil de l'Europe, a adopté une recommandation sur un modèle d'accord bilatéral ayant pour objectif de permettre aux membres de la famille qui font partie du ménage d'un membre d'une mission diplomatique ou consulaire l'exercice d'une activité rémunérée.

Dans le cadre de la politique d'égalité des chances entre hommes et femmes, il a été décidé de proposer à un certain nombre de pays la négociation d'accords bilatéraux de réciprocité visant entre autres à permettre au partenaire d'agents diplomatiques et consulaires d'effectuer un travail rémunéré.

II. Contenu

Le préambule expose la volonté des Parties de faciliter par cet Accord l'exercice d'activités rémunérées par les membres de la famille à charge du personnel des missions diplomatiques et des postes consulaires dans l'état d'accueil, tels que définis dans les définitions de l'Accord (article 2).

L'article 1er prévoit que l'Accord a pour objet d'autoriser sur la base de réciprocité les membres de la famille à charge du personnel des missions diplomatiques, des postes consulaires et des représentations permanentes auprès d'une organisation internationale ayant son siège dans l'État d'accueil, à exercer une activité rémunérée.

Comme stipulé dans l'article 2, l'Accord, conclu sur la base de réciprocité, bénéficie au conjoint ou à la conjointe, à la personne accompagnée et aux enfants célibataires à charge âgés de moins de 18 ans des agents diplomatiques et consulaires ainsi qu'au conjoint ou à la conjointe et la personne accompagnée de tout autre membre du personnel, affectés dans les missions diplomatiques ou les postes consulaires ou les représentations permanentes auprès des organisations internationales de l'État d'envoi.

Deze verdragen voorzien in een aantal voorrechten en immuniteten ten behoeve van de personeelsleden van de diplomatieke zendingen en consulaire posten alsmede van de gezinsleden die deel uitmaken van hun huishouden (wettelijke partner, echtgeno(o)te en kinderen ten laste).

Voornoemde verdragen stellen ten aanzien van voornoemde personen geenszins dat het verboden is in de Ontvangende Staat betaalde werkzaamheden te verrichten. Wel is het zo dat hun status en de daaruit voortvloeiende voorrechten en immuniteten in de praktijk onverenigbaar zijn met het uitoefenen van een beroep. In de meeste Staten is de toegang van buitenlanders tot bezoldigde arbeid trouwens beperkt.

In het besef hiervan hechtte de Raad van Europa zijn goedkeuring aan een aanbeveling betreffende een model voor een bilaterale overeenkomst die als doel heeft gezinsleden van een lid van een diplomatieke of consulaire zending de mogelijkheid te bieden betaalde werkzaamheden te verrichten.

In het kader van het gelijke-kansenbeleid voor mannen en vrouwen werd besloten aan een aantal landen bilaterale wederkerigheidsovereenkomsten ter onderhandeling voor te leggen teneinde onder andere de partner van diplomatieke en consulaire ambtenaren in de gelegenheid te stellen bezoldigde arbeid te verrichten.

II. Inhoud

De preambule geeft uiting aan de wens van de Partijen om het verrichten van betaalde werkzaamheden door de gezinsleden ten laste van het personeel van diplomatieke zendingen en consulaire posten, zoals nader omschreven in de begripsomschrijvingen van de Overeenkomst (artikel 2), in de ontvangende staat te vergemakkelijken.

Artikel 1 bepaalt dat de Overeenkomst tot voorwerp heeft op grond van wederkerigheid toestemming te verlenen aan de gezinsleden ten laste van het personeel van diplomatieke zendingen, consulaire posten en permanente vertegenwoordigingen bij een internationale organisatie met zetel in de Ontvangende Staat om er betaalde werkzaamheden uit te oefenen.

Zoals gesteld door artikel 2, wordt de Overeenkomst op basis van wederkerigheid gesloten ten gunste van de echtgeno(o)t(e) of de vergezellende persoon en de ongehuwde kinderen ten laste jonger dan 18 jaar van diplomatieke en consulaire ambtenaren alsmede van de echtgeno(o)t(e) of de vergezellende persoon van alle andere personeelsleden aangesteld bij de diplomatieke zendingen, consulaire posten en permanente vertegenwoordigingen bij internationale organisaties van de Zendstaat.

Par « autres membres du personnel des missions diplomatiques et postes consulaires », on entend les membres du personnel administratif et technique et les membres du personnel de service de la mission, tels que définis à l'article 1er de la Convention de Vienne sur les Relations diplomatiques, ainsi que les employés consulaires et membres du personnel de service du poste consulaire, tels que définis à l'article 1er de la Convention de Vienne sur les Relations consulaires.

Par « personne accompagnée », on entend le partenaire légal tel que reconnu par l'État d'envoi et accepté par l'État d'accueil.

Article 3 établit que les autorités de l'État d'accueil doivent délivrer les autorisations d'exercer une activité rémunérée conformément, d'une part, à la réglementation en vigueur dans cet État et, d'autre part, aux dispositions du présent Accord.

L'autorisation, qui ne concerne pas les ressortissants de l'État d'accueil et les résidents permanents sur son territoire, produit ses effets durant la période d'affectation du membre du personnel auprès de la mission diplomatique ou du poste consulaire de l'État d'envoi sur le territoire de l'État d'accueil, et cesse quand l'affectation du membre du personnel de la mission diplomatique ou du poste consulaire de l'État d'envoi sur le territoire de l'État d'accueil est terminée. Sauf si l'État d'accueil en décide autrement, l'autorisation cesse également quand le bénéficiaire ne fait plus partie du ménage du membre du personnel de la mission diplomatique ou du poste consulaire.

L'article 4 établit les principes qui gouverneront la procédure à suivre pour l'obtention des autorisations d'exercer l'activité rémunérée. Les demandes doivent être introduites par la voie diplomatique. Après avoir parcouru la procédure, l'autorisation est également envoyée par la voie diplomatique.

L'article prévoit que les procédures soient suivies avec diligence de manière à ce que le bénéficiaire puisse exercer l'activité rémunérée dans les meilleurs délais.

L'accord n'implique pas la reconnaissance réciproque des titres, grades ou études entre les États.

L'article 5 tient compte du fait que les bénéficiaires de l'autorisation d'exercer une activité rémunérée ne jouissent pas d'immunité de juridiction en matière civile et administrative prévues par les Conventions de Vienne de 1961 et 1963 (ou en vertu de tout autre instrument international applicable), pour les actes découlant de l'exercice de

Onder « andere personeelsleden van de diplomatieke zendingen of consulaire posten » dient te worden verstaan : de leden van het administratief en technisch personeel en het bedienend personeel van de zending zoals nader omschreven in artikel 1 van het Verdrag van Wenen inzake diplomatiek verkeer alsmede de consulaire bedienden en de leden van het bedienend personeel van de consulaire post zoals omschreven in artikel 1 van het Verdrag van Wenen inzake consular verkeer.

Onder « vergezellende persoon » dient te worden verstaan : wettelijke partner zoals deze erkend wordt door de Zendstaat en aanvaard door de Ontvangststaat.

Artikel 3 stelt dat de autoriteiten van de Ontvangende Staat de toestemming moeten verlenen om een betaalde werkzaamheid uit te oefenen overeenkomstig de aldaar van kracht zijnde regelgeving en overeenkomstig het bepaalde in deze Overeenkomst.

De toestemming, die niet geldt voor de onderdanen van de Ontvangende Staat en de vaste verblijfhouders op zijn grondgebied, is geldig voor de periode dat het personeelslid van de diplomatieke zending of consulaire post van de Zendstaat op het grondgebied van de Ontvangende Staat is aangesteld en vervalt wanneer de aanstelling van het personeelslid van de diplomatieke zending of de consulaire post van de Zendstaat op het grondgebied van de Ontvangende Staat beëindigd wordt. Tenzij anders beslist door de Ontvangende Staat, vervalt de toestemming ook als de begunstigde niet langer deel uitmaakt van het gezin van het personeelslid van de diplomatieke zending of consulaire post.

Artikel 4 legt de beginselen vast inzake de procedure die moet worden gevolgd om toestemming te krijgen voor het verrichten van betaalde werkzaamheden. Verzoeken moeten via diplomatieke weg worden ingediend. Na het doorlopen van de procedure wordt de toestemming ook langs diplomatieke weg verstuurd.

Het artikel voorziet dat de procedures met de nodige spoed worden doorlopen zodat de begunstigde snel een betaalde activiteit kan uitoefenen.

De Overeenkomst impliceert niet de wederzijdse erkenning van titels, graden of diploma's tussen de Staten.

Artikel 5 besteedt aandacht aan het feit dat de begunstigten van een toestemming om betaalde werkzaamheden te verrichten geen civiel- en administratiefrechtelijke immuniteit van rechtsmacht genieten, waarin de Verdragen van Wenen van 1961 en 1963 (of enig ander toepasselijk internationaal verdrag) voorzien, voor de handelingen die

l'activité rémunérée et rentrant dans le champ d'application du droit civil ou administratif de l'État d'accueil.

L'État d'envoi lèvera également l'immunité d'exécution de toute décision judiciaire prononcée en rapport avec de tels actes.

Conformément à l'article 6, l'État d'envoi prend sérieusement en considération toute demande pour la renonciation à l'immunité de juridiction pénale dont jouissent les membres de la famille. Cette demande doit se rapporter aux actes ou omissions découlant de l'exercice de l'activité rémunérée.

La levée d'immunité d'exécution de la décision judiciaire en matière pénale doit faire l'objet d'une demande de levée spécifique adressée par l'État d'accueil à l'État d'envoi, ce dernier étant tenu de prendre sérieusement en considération ce type de requête.

L'article 7 prévoit que les régimes fiscal et de sécurité sociale de l'État d'accueil sont d'application pour tout ce qui se rapporte à l'exercice de leurs activités rémunérées. Par « régimes fiscal et de sécurité sociale de l'État d'accueil », on entend l'ensemble des dispositions fiscales ou sociales en vigueur dans ledit État, en ce compris d'éventuels accords bilatéraux ou multilatéraux, existants ou futurs.

Des modifications et ajouts au présent Accord peuvent entrer en vigueur, comme prévu à l'article 8, selon les modalités prévues à l'article 11.

Du côté belge, toute modification de l'accord sera toujours adoptée par une procédure d'assentiment adoptée par tous les parlements compétents.

L'article 9 établit que tout différend sur l'interprétation ou l'application du présent Accord sera résolu par la voie de consultations et de négociations.

L'article 10 et 11 traite de l'entrée en vigueur, de la durée et de la dénonciation de l'Accord.

III. Caractère mixte

Après l'entrée en vigueur de la Sixième Réforme d'État, les Régions sont compétentes pour l'occupation des travailleurs étrangers. La régionalisation de la carte professionnelle pour les indépendants implique que cet accord soit devenu un traité mixte. Le transfert de certaines compétences concernant l'emploi de la Région wallonne

voortvloeien uit het verrichten van betaalde werkzaamheden, welke onder het burgerlijk en administratief recht van de Ontvangende Staat vallen.

De Zendstaat zal ook afstand doen van de immuniteit ten aanzien van de tenuitvoerlegging van alle gerechtelijke uitspraken met betrekking tot dergelijke handelingen.

Overeenkomstig artikel 6 neemt de Zendstaat een verzoek om afstand van de immuniteit van rechtsmacht in strafzaken die de gezinsleden genieten ernstig in overweging. Het verzoek tot afstand moet betrekking hebben op elk handelen of nalaten dat voortvloeit uit de betaalde werkzaamheden.

De Ontvangende Staat moet voor het doen van afstand van de immuniteit ten aanzien van de tenuitvoerlegging van het vonnis in strafzaken een specifiek verzoek om opheffing van immuniteit aan de Ontvangende Staat richten, die soortgelijk verzoek ernstig in overweging neemt.

Artikel 7 voorziet dat de belasting- en sociale zekerheidsstelsels van de Ontvangende Staat van toepassing zijn ten aanzien van alles wat verband houdt met het uitoefenen van hun betaalde werkzaamheden. Onder « belasting- en sociale zekerheidsstelsels van de Ontvangende Staat » dient te worden verstaan : het geheel van fiscale en sociale regels in werking in deze Staat, met inbegrip van de eventuele, bestaande of toekomstige, bilaterale of multilaterale overeenkomsten.

Wijzigingen en aanvullingen aan de Overeenkomst kunnen, zoals bepaald in artikel 8, in werking treden overeenkomstig de bepalingen van Artikel 11

Aan Belgische zijde zal elke wijziging van de Overeenkomst steeds via een instemmingsprocedure aangenomen worden door alle bevoegde parlementen.

Artikel 9 stelt dat elk geschil over de interpretatie of toepassing van de Overeenkomst via overleg en onderhandelingen zal beslecht worden.

Artikel 10 en 11 betreffen de inwerkingtreding, duur en beëindiging van de Overeenkomst.

III. Gemengd Karakter

Na de inwerkingtreding van de zesde Staatshervorming zijn de gewesten bevoegd voor de tewerkstelling van buitenlandse arbeidskrachten. De regionalisering van de beroepskaart voor zelfstandigen impliceert dat dit akkoord een gemengd verdrag is geworden. Op 1 januari 2016 trad de overheveling van bepaalde bevoegdheden met

vers la Communauté germanophone est entré en vigueur le 1er janvier 2016, raison pour laquelle cette Communauté est devenue compétente.

Le caractère mixte (fédéral, Régions et la Communauté germanophone) a été établi par la «Conférence Interministérielle de Politique étrangère» sur avis du Groupe de travail traités mixtes du 1er décembre 2016.

IV. Avis du Conseil d'État

Le Conseil d'État a rendu son avis le 10 août 2020.

Le Conseil d'État a demandé une explication de l'article 8 de l'accord.

Le Conseil d'État déduit des explications fournies que l'article 8 de l'accord n'affecte en rien les règles et obligations de droit interne, telles que, par exemple, la répartition des compétences entre le Gouvernement fédéral et les différentes entités fédérées, le principe de l'approbation parlementaire tel que contenu dans l'article 167 §§ 2 et 3 de la Constitution et l'obligation de publier telle que requise par l'article 190 de la Constitution. L'article 8 de l'accord ne donne donc lieu à aucun commentaire. Toutefois, le Conseil estime qu'il convient de préciser la portée de cette disposition dans l'exposé des motifs.

L'exposé des motifs a été modifié en ce sens.

Le Ministre chargé des Finances, du Budget, de la Fonction publique, de la Promotion du Multilinguisme et de l'Image de Bruxelles,

Sven GATZ

betrekking tot tewerkstelling van het Waalse Gewest naar de Duitstalige Gemeenschap in werking waardoor deze Gemeenschap bevoegd werd.

Het gemengd karakter (federaal, gewesten en de Duitstalige Gemeenschap) is vastgesteld door de Interministeriële Conferentie Buitenlands Beleid op advies van de Werkgroep gemengde verdragen van 1 december 2016.

IV. Advies Raad van State

De Raad van State bracht advies uit op 10 august 2020.

De Raad van State vroeg duiding bij artikel 8 van de overeenkomst.

Uit de bezorgde toelichting leidt de Raad van State af dat artikel 8 van de Overeenkomst op geen enkele wijze afbreuk doet aan de internrechtelijke regels en verplichtingen, zoals bijvoorbeeld de bevoegdheidsverdeling tussen de federale overheid en de verschillende deeltiteiten, het beginsel van parlementaire instemming zoals vervat in artikel 167, §§ 2 en 3, van de Grondwet en de verplichting tot bekendmaking zoals voorgeschreven in artikel 190 van de Grondwet. Artikel 8 van de overeenkomst geeft bijgevolg geen aanleiding tot opmerkingen. De Raad acht het evenwel raadzaam om de draagwijdte van die bepaling nader toe te lichten in de memorie van toelichting.

De memorie van toelichting werd in die zin gewijzigd.

De Minister bevoegd voor Financiën, Begroting, Openbaar Ambt, de Promotie van Meertaligheid en van het Imago van Brussel,

Sven GATZ

**AVANT-PROJET D'ORDONNANCE
SOU MIS À L'AVIS
DU CONSEIL D'ÉTAT**

AVANT-PROJET D'ORDONNANCE

portant assentiment à :

l'Accord entre le Royaume de Belgique et la République d'Arménie sur l'exercice des activités à but lucratif par des membres de la famille du personnel de missions diplomatiques et de postes consulaires, signé à Bruxelles le 4 décembre 2018

Le Gouvernement de la Région de Bruxelles-Capitale,

Sur la proposition du Ministre des Relations extérieures,

Après délibération,

ARRÊTE :

Le Ministre des Finances, du Budget, de la Fonction publique, de la Promotion du Multilinguisme et de l'Image de Bruxelles est chargé de présenter au Parlement de la Région de Bruxelles-Capitale, le projet d'ordonnance dont la teneur suit :

Article 1er

La présente ordonnance règle une matière visée à l'article 39 de la Constitution.

Article 2

L'Accord entre le Royaume de Belgique et la République d'Arménie sur l'exercice des activités à but lucratif par des membres de la famille du personnel de missions diplomatiques et de postes consulaires, signé à Bruxelles le 4 décembre 2018, sortira son plein et entier effet⁽¹⁾.

Bruxelles, le

Le Ministre-Président chargé du Développement territorial et de la Rénovation urbaine, du Tourisme, de la Promotion de l'Image de Bruxelles et du Biculturel d'intérêt régional,

Rudi VERVOORT

(1) Le texte intégral de l'Accord peut être consulté au greffe du Parlement.

**VOORONTWERP VAN ORDONNANTIE
ONDERWORPEN AAN HET ADVIES
VAN DE RAAD VAN STATE**

VOORONTWERP VAN ORDONNANTIE

houdende instemming met :

de Overeenkomst tussen het Koninkrijk België en de Republiek Armenië inzake het verrichten van betaalde werkzaamheden door gezinsleden van het personeel van de diplomatieke missies en consulaire posten, ondertekend te Brussel op 4 december 2018

De Brusselse Hoofdstedelijke Regering,

Op voordracht van de Minister van Externe Betrekkingen,

Na beraadslaging,

BESLUIT :

De Minister van Financiën, Begroting, Openbaar Ambt, de Promotie van Meertaligheid en van het Imago van Brussel is ermee belast bij het Brussels Hoofdstedelijk Parlement het ontwerp van ordonnantie in te dienen waarvan de tekst hierna volgt :

Artikel 1

Deze ordonnantie regelt een aangelegenheid als bedoeld in artikel 39 van de Grondwet.

Artikel 2

De Overeenkomst tussen het Koninkrijk België en de Republiek Armenië inzake het verrichten van betaalde werkzaamheden door gezinsleden van het personeel van de diplomatieke missies en consulaire posten, ondertekend te Brussel op 4 december 2018, zal volkomen gevolgd hebben⁽¹⁾.

Brussel,

De Minister-Voorzitter bevoegd voor Territoriale Ontwikkeling, en Stadsvernieuwing, Toerisme, de Promotie van het Imago van Brussel en Biculturele Zaken van Gewestelijk Belang,

Rudi VERVOORT

(1) De volledige tekst van de Overeenkomst kan op de griffie van het Parlement geraadpleegd worden.

Le Ministre chargé des Finances, du Budget, de la Fonction publique,
de la Promotion du Multilinguisme et de l'Image de Bruxelles,

Sven GATZ

De Minister belast met Financiën, Begroting, Openbaar Ambt, de
Promotie van Meertaligheid en van het Imago van Brussel,

Sven GATZ

AVIS DU CONSEIL D'ÉTAT

Le 8 juillet 2020, le Conseil d'État, section de législation, a été invité par le Ministre du Gouvernement de la Région de Bruxelles-Capitale, chargé des Finances, du Budget, de la Fonction publique, de la Promotion du Multilinguisme et de l'Image de Bruxelles à communiquer un avis, dans un délai de soixante jours, sur un avant-projet d'ordonnance « portant assentiment à l'Accord entre le Royaume de Belgique et la République d'Arménie sur l'exercice des activités à but lucratif par des membres de la famille du personnel de missions diplomatiques et de postes consulaires, signé à Bruxelles le 4 décembre 2018 ».

L'avant-projet a été examiné par la première chambre des vacations le 23 juillet 2020. La chambre était composée de Roger STEVENS, premier président du conseil d'État, Jo BAERT, président de chambre, Chantal BAMPES, conseiller d'État, Johan PUT, assesseur, et Annemie GOOSSENS, greffier.

Le rapport a été présenté par Tim CORTHAUT, auditeur.

La concordance entre la version française et la version néerlandaise de l'avis a été vérifiée sous le contrôle de Marnix VAN DAMME, président de chambre.

L'avis (n° 67.753/1/V), dont le texte suit, a été donné le 10 août 2020.

En application de l'article 84, § 3, alinéa 1er, des lois sur le Conseil d'État, coordonnées le 12 janvier 1973, la section de législation a fait porter son examen essentiellement sur la compétence de l'auteur de l'acte, le fondement juridique⁽¹⁾ et l'accomplissement des formalités prescrites.

PORTÉE DE L'AVANT-PROJET

2.1. L'avant-projet d'ordonnance soumis pour avis a pour objet de porter assentiment à l'Accord entre le Royaume de Belgique et la République d'Arménie « sur l'exercice des activités à but lucratif par des membres de la famille du personnel de missions diplomatiques et de postes consulaires », signé à Bruxelles le 4 décembre 2018.

2.2. L'Accord vise à permettre l'exercice d'activités à but lucratif (comme salarié ou indépendant) pour certains membres de la famille du personnel de missions diplomatiques et de postes consulaires de la République d'Arménie, accrédité dans le Royaume de Belgique. Sur la base du principe de réciprocité, il en va de même à l'égard de certains membres de la famille du personnel concerné du Royaume de Belgique, accrédité en République d'Arménie.

EXAMEN DE L'ACCORD

3. Au sujet de l'Accord, le Conseil d'État, section de législation, a déjà formulé l'observation suivante :

« Article 8 van de overeenkomst luidt als volgt :

(1) S'agissant d'un avant-projet d'ordonnance, on entend par « fondement juridique » la conformité aux normes supérieures.

ADVIES VAN DE RAAD VAN STATE

Op 8 juli 2020 is de Raad van State, afdeling Wetgeving, door de Minister van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering, belast met Financiën, Begroting, Openbaar Ambt, de Promotie van Meertaligheid en van het Imago van Brussel verzocht binnen een termijn van zestig dagen een advies te verstrekken over een voorontwerp van ordonnantie « houdende instemming met de Overeenkomst tussen het Koninkrijk België en de Republiek Armenië inzake het verrichten van betaalde werkzaamheden door gezinsleden van het personeel van de diplomatieke missies en consulaire posten, ondertekend te Brussel op 4 december 2018 ».

Het voorontwerp is door de eerste vakantiekamer onderzocht op 23 juli 2020. De kamer was samengesteld uit Roger STEVENS, eerste voorzitter van de Raad van State, Jo BAERT, kamervoorzitter, Chantal BAMPES, staatsraad, Johan PUT, assessor, en Annemie GOOSSENS, griffier.

Het verslag is uitgebracht door Tim CORTHAUT, auditeur.

De overeenstemming tussen de Franse en de Nederlandse tekst van het advies is nagezien onder toezicht van Marnix VAN DAMME, kamervoorzitter.

Het advies (nr. 67.753/1/V), waarvan de tekst hierna volgt, is gegeven op 10 augustus 2020.

Met toepassing van artikel 84, § 3, eerste lid, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973, heeft de afdeling Wetgeving zich toegespitst op het onderzoek van de bevoegdheid van de steller van de handeling, van de rechtsgrond⁽¹⁾, alsmede van de vraag of aan de te vervullen vormvereisten is voldaan.

STREKKING VAN HET VOORONTWERP

2.1. Het voor advies voorgelegde voorontwerp van ordonnantie strekt tot instemming met de Overeenkomst tussen het Koninkrijk België en de Republiek Armenië « inzake het verrichten van betaalde werkzaamheden door gezinsleden van het personeel van de diplomatieke missies en consulaire posten », ondertekend te Brussel op 4 december 2018.

2.2. De overeenkomst strekt ertoe het verrichten van betaalde werkzaamheden (als loontrekkende of zelfstandige) mogelijk te maken voor bepaalde gezinsleden van het personeel van de diplomatieke missies en de consulaire posten van de Republiek Armenië dat in het Koninkrijk België is geaccrediteerd. Hetzelfde geldt, op grond van wederkerigheid, voor bepaalde gezinsleden van het betrokken personeel van het Koninkrijk België dat in de Republiek Armenië is geaccrediteerd.

ONDERZOEK VAN DE OVEREENKOMST

3. De Raad van State, afdeling Wetgeving, heeft over de overeenkomst al het volgende opgemerkt :

« 4. Artikel 8 van de overeenkomst luidt als volgt :

(1) Aangezien het om een voorontwerp van ordonnantie gaat, wordt onder « rechtsgrond » de overeenstemming met de hogere rechtsnormen verstaan.

«Deze Overeenkomst kan te allen tijde door een schriftelijke overeenkomst tussen de Partijen worden gewijzigd en aangevuld. Een dergelijke overeenkomst treedt in werking overeenkomstig de bepalingen van Artikel 11. ».

Aan de gemachtigde werd gevraagd om de draagwijdte van deze bepaling toe te lichten. De gemachtigde verklaarde hieromtrent het volgende :

«De overeenkomst kan gewijzigd worden door middel van schriftelijke overeenkomst. Dit wil zeggen dat de overeenkomst kan gewijzigd of uitgebreid worden door middel van een wijzigingsprotocol of overeenkomst. Het klopt dus dat er substantiële wijzigingen aan de overeenkomst (en mogelijk zelfs het toepassingsgebied) kunnen worden aangebracht. Die schriftelijke overeenkomst dient dan ook via de gebruikelijke instemmingsprocedure te worden goedgekeurd en geratificeerd.

De partijen zijn het Koninkrijk België, vertegenwoordigd door federaal, gewesten en Duitstalige Gemeenschap, en Armenië. Indien de intentie bestaat om wijzigingen of aanvullingen aan te brengen, zal dit steeds geagendeerd en besproken worden op de werkgroep gemengde verdragen.

Artikel 8 kwam er op vraag van Armenië. Aan Belgische zijde werd opgemerkt dat een wijziging van overeenkomst steeds via de interne instemmingsprocedure dient aangenomen te worden door alle bevoegde parlementen. Armenië is dus op de hoogte gebracht van de Belgische instemmingsprocedure (ratificatie door alle bevoegde entiteiten). Artikel 8 is niet helemaal overbodig. Het zorgt voor extra duidelijkheid. Het legt immers concreet vast dat de overeenkomst gewijzigd of aangevuld kan worden door middel van een schriftelijke overeenkomst. Indien men het toepassingsgebied wenst uit te breiden, hoeft er dus geen volledige nieuwe overeenkomst te worden onderhandeld. ».

Uit deze toelichting kan worden afgeleid dat artikel 8 van de overeenkomst op geen enkele wijze afbreuk doet aan de internrechtelijke regels en verplichtingen, zoals bijvoorbeeld de bevoegdheidsverdeling tussen de federale overheid en de verschillende deelentiteiten, het beginsel van parlementaire instemming zoals vervat in artikel 167, §§ 2 en 3, van de Grondwet en de verplichting tot bekendmaking zoals voorgeschreven in artikel 190 van de Grondwet. Zoals de draagwijdte van artikel 8 door de gemachtigde is geschetst geeft zij bijgevolg geen aanleiding tot opmerkingen. Het is evenwel raadzaam om de draagwijdte van die bepaling nader toe te lichten in de memorie van toelichting bij het om advies voorgelegde voorontwerp van instemmingsdecreet. »⁽²⁾.

EXAMEN DE L'ORDONNANCE D'ASSENTIMENT

4. L'article 6, § 2, de l'ordonnance du 8 septembre 1994 « portant création du Conseil économique et social de la Région de Bruxelles-Capitale » prescrit l'avis de ce Conseil économique et social, sur tous les avant-projets d'ordonnance portant sur des matières visées à l'article 6, § 1er, de l'ordonnance précitée, parmi lesquelles celles « relevant de la compétence de la Région et ayant une incidence sur sa vie économique et sociale ».

(2) Avis C.E. 65.184/VR du 21 février 2019 sur un avant-projet devenu le décret de la Région flamande du 3 mai 2019 « houdende instemming met de overeenkomst tussen het Koninkrijk België en de Republiek Armenië inzake het verrichten van betaalde werkzaamheden door gezinsleden van het personeel van de diplomatieke missies en consulaire personeel, ondertekend te Brussel op 4 december 2018 », *observation 4, Doc. parl., Parl. fl., 2018-19, n° 1947/1, p. 18.*

«Deze Overeenkomst kan te allen tijde door een schriftelijke overeenkomst tussen de Partijen worden gewijzigd en aangevuld. Een dergelijke overeenkomst treedt in werking overeenkomstig de bepalingen van Artikel 11. ».

Aan de gemachtigde werd gevraagd om de draagwijdte van deze bepaling toe te lichten. De gemachtigde verklaarde hieromtrent het volgende :

«De overeenkomst kan gewijzigd worden door middel van schriftelijke overeenkomst. Dit wil zeggen dat de overeenkomst kan gewijzigd of uitgebreid worden door middel van een wijzigingsprotocol of overeenkomst. Het klopt dus dat er substantiële wijzigingen aan de overeenkomst (en mogelijk zelfs het toepassingsgebied) kunnen worden aangebracht. Die schriftelijke overeenkomst dient dan ook via de gebruikelijke instemmingsprocedure te worden goedgekeurd en geratificeerd.

De partijen zijn het Koninkrijk België, vertegenwoordigd door federaal, gewesten en Duitstalige Gemeenschap, en Armenië. Indien de intentie bestaat om wijzigingen of aanvullingen aan te brengen, zal dit steeds geagendeerd en besproken worden op de werkgroep gemengde verdragen.

Artikel 8 kwam er op vraag van Armenië. Aan Belgische zijde werd opgemerkt dat een wijziging van overeenkomst steeds via de interne instemmingsprocedure dient aangenomen te worden door alle bevoegde parlementen. Armenië is dus op de hoogte gebracht van de Belgische instemmingsprocedure (ratificatie door alle bevoegde entiteiten). Artikel 8 is niet helemaal overbodig. Het zorgt voor extra duidelijkheid. Het legt immers concreet vast dat de overeenkomst gewijzigd of aangevuld kan worden door middel van een schriftelijke overeenkomst. Indien men het toepassingsgebied wenst uit te breiden, hoeft er dus geen volledige nieuwe overeenkomst te worden onderhandeld. ».

Uit deze toelichting kan worden afgeleid dat artikel 8 van de overeenkomst op geen enkele wijze afbreuk doet aan de internrechtelijke regels en verplichtingen, zoals bijvoorbeeld de bevoegdheidsverdeling tussen de federale overheid en de verschillende deelentiteiten, het beginsel van parlementaire instemming zoals vervat in artikel 167, §§ 2 en 3, van de Grondwet en de verplichting tot bekendmaking zoals voorgeschreven in artikel 190 van de Grondwet. Zoals de draagwijdte van artikel 8 door de gemachtigde is geschetst geeft zij bijgevolg geen aanleiding tot opmerkingen. Het is evenwel raadzaam om de draagwijdte van die bepaling nader toe te lichten in de memorie van toelichting bij het om advies voorgelegde voorontwerp van instemmingsdecreet. »⁽²⁾.

ONDERZOEK VAN DE INSTEMMINGSORDONNANTIE

4. Artikel 6, § 2, van de ordonnantie van 8 september 1994 « houdende oprichting van de Economische en Sociale Raad voor het Brussels Hoofdstedelijk Gewest » schrijft het advies van die Economische en Sociale Raad voor voor alle voorontwerpen van ordonnantie die betrekking hebben op de in artikel 6, § 1, van die ordonnantie bedoelde materies, waaronder de aangelegenheden « die onder de bevoegdheden van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest vallen en een weerslag hebben op het economisch en sociaal leven ».

(2) Adv.RvS 65.184/VR van 21 februari 2019 over een voorontwerp dat heeft geleid tot het decreet van het Vlaamse Gewest van 3 mei 2019 « houdende instemming met de overeenkomst tussen het Koninkrijk België en de Republiek Armenië inzake het verrichten van betaalde werkzaamheden door gezinsleden van het personeel van de diplomatieke missies en consulaire personeel, ondertekend te Brussel op 4 december 2018 », opmerking 4, *Parl. St. VI.Parl. 2018-19, nr. 1947/1, 18.*

Les activités du personnel des missions diplomatiques et des postes consulaires peuvent avoir une incidence sur la vie économique.

L'ordonnance ne prévoyant pas d'exception pour les avant-projets portant assentiment à des accords internationaux, il convient en conséquence d'encore recueillir l'avis du Conseil économique et social⁽³⁾.

Le Greffier,

Annemie GOOSSENS

Le Premier Président,

Roger STEVENS

De activiteiten van het personeel van de diplomatieke missies en consulaire posten kunnen een weerslag hebben op het economisch leven.

Aangezien de ordonnantie geen uitzondering maakt voor voorontwerpen waarmee wordt ingestemd met internationale akkoorden, moet het advies van de Economische en Sociale Raad bijgevolg nog worden ingewonnen⁽³⁾.

De Griffier,

Annemie GOOSSENS

De Eerste Voorzitter,

Roger STEVENS

(3) Voir également l'avis C.E. 57.922/1/V du 11 août 2015 sur un avant-projet devenu l'ordonnance du 18 février 2016 « portant assentiment à l'Accord relatif à la participation de la République de Croatie à l'Espace économique européen, à l'Acte final et aux trois accords y afférents, faits à Bruxelles le 11 avril 2014 et le 5 novembre 2014 », observation 2, *Doc. parl.*, Parl. Rég. Brux.-Cap., 2015-16, n° A-233/1, p. 6 ; voir antérieurement déjà, l'avis C.E. 38.805/2/V du 17 août 2005 sur un avant-projet devenu l'ordonnance du 30 mars 2006 « portant assentiment à l'Accord entre l'Union économique belgo-luxembourgeoise, d'une part, et la République du Nicaragua, d'autre part, concernant l'encouragement et la protection réciproques des investissements, fait à Luxembourg le 27 mai 2005 », *Doc. parl.*, Parl. Rég. Brux.-Cap., 2004-05, n° A-183/1, p. 5.

(3) Zie ook adv.RvS 57.922/1/V van 11 augustus 2015 over een voorontwerp dat heeft geleid tot de ordonnantie van 18 februari 2016 « houdende instemming met de Overeenkomst betreffende de deelname van de Republiek Kroatië aan de Europese Economische Ruimte, de Slotakte en de drie daarmee verband houdende overeenkomsten, gedaan te Brussel op 11 april 2014 en op 5 november 2014 », opmerking 2, *Parl. St. Br.Parl.* 2015-16, nr. A-233/1, 6 ; zie al eerder, adv.RvS 38.805/2/V van 17 augustus 2005 over een voorontwerp dat heeft geleid tot de ordonnantie van 30 maart 2006 « houdende instemming met de Overeenkomst tussen de Belgisch-Luxemburgse Economische Unie, enerzijds, en de Republiek Nicaragua, anderzijds, inzake de wederzijdse bevordering en bescherming van investeringen, ondertekend te Luxemburg op 27 mei 2005 », *Parl. St. Br.Parl.* 2004-05, nr. A-183/1, 5.

PROJET D'ORDONNANCE**portant assentiment à :**

**l'Accord entre le Royaume de Belgique
et la République d'Arménie sur
l'exercice des activités à but lucratif
par des membres de la famille du
personnel de missions diplomatiques
et de postes consulaires, signé à
Bruxelles le 4 décembre 2018**

Le Gouvernement de la Région de Bruxelles-Capitale,
Sur la proposition du Ministre des Relations extérieures,

Après délibération,

ARRÊTE :

Le Ministre des Finances, du Budget, de la Fonction publique, de la Promotion du Multilinguisme et de l'Image de Bruxelles est chargé de présenter au Parlement de la Région de Bruxelles-Capitale le projet d'ordonnance dont la teneur suit :

Article 1er

La présente ordonnance règle une matière visée à l'article 39 de la Constitution.

Article 2

L'Accord entre le Royaume de Belgique et la République d'Arménie sur l'exercice des activités à but lucratif par des membres de la famille du personnel de missions diplomatiques et de postes consulaires, signé à Bruxelles le 4 décembre 2018, sortira son plein et entier effet^(*).

^(*) Le texte intégral de l'Accord peut être consulté au greffe du Parlement.

ONTWERP VAN ORDONNANTIE**houdende instemming met :**

**de Overeenkomst tussen het
Koninkrijk België en de Republiek
Armenië inzake het verrichten van
betaalde werkzaamheden door
gezinsleden van het personeel
van de diplomatieke missies en
consulaire posten, ondertekend
te Brussel op 4 december 2018**

De Brusselse Hoofdstedelijke Regering,

Op voordracht van de Minister van Externe Betrekkingen,

Na beraadslaging,

BESLUIT :

De minister van Financiën, Begroting, Openbaar Ambt, de Promotie van Meertaligheid en van het Imago van Brussel is ermee belast bij het Brussels Hoofdstedelijk Parlement het ontwerp van ordonnantie in te dienen waarvan de tekst hierna volgt :

Artikel 1

Deze ordonnantie regelt een aangelegenheid als bedoeld in artikel 39 van de Grondwet.

Artikel 2

De Overeenkomst tussen het Koninkrijk België en de Republiek Armenië inzake het verrichten van betaalde werkzaamheden door gezinsleden van het personeel van de diplomatieke missies en consulaire posten, ondertekend te Brussel op 4 december 2018, zal volkomen gevolgd hebben^(*).

^(*) De volledige tekst van de Overeenkomst kan op de griffie van het Parlement geraadpleegd worden.

Bruxelles, le 2 juillet 2020.

Le Ministre-Président chargé du Développement territorial et de la Rénovation urbaine, du Tourisme, de la Promotion de l'Image de Bruxelles et du Biculturel d'intérêt régional,

Rudi VERVOORT

Le Ministre chargé des Finances, du Budget, de la Fonction publique, de la Promotion du Multilinguisme et de l'Image de Bruxelles,

Sven GATZ

Brussel, 2 juli 2020.

De Minister-Voorzitter belast met Territoriale Ontwikkeling en Stadsvernieuwing, Toerisme, de Promotie van het Imago van Brussel en Biculturele Zaken van Gewestelijk Belang,

Rudi VERVOORT

De Minister belast met Financiën, Begroting, Openbaar Ambt, de Promotie van Meertaligheid en van het Imago van Brussel,

Sven GATZ

